

Giving the past a voice: Oral history on Romanian communism in translation

Diana Painca

Université Libre de Bruxelles, BELGIUM

Diana.Painca@ulb.be

ABSTRACT

The aim of this thesis is to develop a theoretical framework that could account for the problems arising in the translation of oral history interviews on Romanian communism. While focusing on literary, economic and technical texts, Translation Studies has neglected the examination of Oral History. In order to fill this major lacuna in the research literature, I ask two fundamental questions: Which are the linguistic problems and challenges (if any) of such texts in translation? How do these translated oral history interviews articulate the communist experience in Romania?

To instantiate the case, I translate from Romanian into English transcribed interviews on the communist period in Romania (1945-1989) given by three categories of people. More explicitly, the interviewees are former members of the anti-communist armed resistance in the Carpathian Mountains (accounts extracted from the book *Memorialul durerii: întuneric și lumină*, by Lucia Hossu-Longin, 2013), political prisoners (*Supraviețuitorii: Mărturii din temnițele comuniste ale României*, by Raul and Anca Ștef, 2014) and King Michael I of Romania, 1940-1947 (*Convorbiri cu Mihai I al României*, by Mircea Ciobanu, 2008).

Foreignization, as a main translation strategy, is combined with Portelli's Oral History theoretical framework which identifies four major features of historical interviews: orality, narrative, subjectivity, performativity. As such, I account for their difficulties in translation and I recommend that translators adhere as closely as possible to the Romanian interviews so that both their historical content and emotiveness could be successfully transferred in English. Hence, the translational process assumes the form of a 'dialogue' that the translator has to establish with the original, so that s/he could *hear* all the participants talking.

However, Portelli negates the orality of transcribed interviews claiming that the tone, volume range and rhythm of speech, as inherently oral elements, cannot be captured in writing. I manage to solve this problem by proposing the term 'fictive orality' (Koch & Osterreicher) and the triad 'vividness (repetitions/imagery), immediacy (direct speech), fragmentation (ambiguity/ellipsis/brevity)' as an oral marker of transcribed historical interviews.

Defining thus the orality of my written data, I map out the translational problematics of oral testimonies on communism and contend that fragmentation, or the so-called language staccato,

presents the most difficult challenge in translation. Additionally, my results point towards the copious use of repetitions, visual/kinaesthetic/organic images, and direct speech as prominent characteristics of oral narratives. Hence, given their emphatic and dynamic role in the source text their transfer in the target language is highly advisable.

Conclusively, demonstrating the compatibility of foreignization with Oral History on communism, I draw two main conclusions. First, this strategy captures the cognitive and emotive dimensions of the interviewees' language of suffering and trauma. Second, it preserves the foreignness of the original, by bringing into focus the distinctively Romanian communist experiences: armed resistance in the Carpathian Mountains (the partisans), the re-education experiment of Pitești and political detention.

KEYWORDS: communism; foreignization; interview; oral history; translation studies

Completion of Thesis

Place	:	Université Libre de Bruxelles, Belgium
Year	:	2020
Supervisors	:	Professor Dan Van Raemdonck Professor Cristina-Alice Toma
Original Language	:	English

RÉSUMÉ

L'objectif de la thèse est de mettre au point un cadre théorique qui puisse définir les problèmes posés par la traduction des interviews d'histoire orale sur le communisme en Roumanie. Centrée sur des textes littéraires, économiques ou techniques, la traductologie a omis d'examiner l'histoire orale. Afin de combler cette lacune dans la littérature, nous formulons deux questions essentielles: quels sont les problèmes linguistiques et les défis posés par la traduction de ce genre de textes ? Comment est-ce que ces interviews traduites reconstruisent l'expérience du communisme en Roumanie?

Pour exemplifier, nous avons traduit du roumain vers l'anglais des interviews d'histoire orale transcrites sur le communisme roumain (1945-1989) données par trois catégories de personnes. Plus précisément, les personnes interviewées sont des membres de la résistance armée anti-communiste dans les Carpates (interviews sélectionnées du livre *Memorialul durerii: întineric și lumină*, par Hossu-Longin, 2013), des prisonniers politiques (*Supraviețuitorii: Mărturii din temnițele comuniste ale României*, par Raul et Anca Ștef, 2014), et le Roi Michel de Roumanie, 1940-1947 (*Convorbiri cu Mihai I al României*, par Mircea Ciobanu, 2008).

'Foreignization', en tant que stratégie globale appliquée en traduction, est associée au cadre théorique établie par Portelli dans le domaine de l'histoire orale qui identifie quatre

caractéristiques des interviews historiques : oralité, narrativité, subjectivité, performativité. Par conséquent, nous illustrons leurs difficultés en traduction et insistons sur l'importance de garder une proximité forte avec le texte de départ. Définitivement, le processus de traduction devrait prendre la forme d'un 'dialogue' avec l'original pour que les traducteurs puissent « entendre » les voix des narrateurs.

Cependant, Portelli rejette l'oralité des interviews transcrites, en affirmant que le ton, le volume ou le rythme de la communication orale ne peuvent pas être retenus à l'écrit. Nous avons résolu ce problème en proposant le terme « oralité fictive » (Koch & Osterreicher) et la triade *vividness* (répétitions/images), *immédiateté* (discours direct), et *fragmentation* (ambiguïté, ellipse, brièveté) comme des éléments oraux des interviews historiques transcrites.

Par conséquent, en définissant l'oralité de notre corpus, il a été possible de souligner le défi majeur posé par la fragmentation de ces textes ou par ce que nous avons appelé « la langue staccato ». De surcroît, nos résultats mettent en évidence l'emploi abondant des répétitions, des images visuelles/kinesthésiques/subjectives et du discours direct par tous les narrateurs. Compte tenu de leur rôle emphatique et dynamique dans l'original, leur transfert dans le texte d'arrivée est recommandé.

Par conséquent, nous avons prouvé la compatibilité de la foreignization avec l'interview d'histoire orale sur le communisme en Roumanie. D'une part, cette stratégie saisit les dimensions cognitives et émotionnelles d'une langue imprégnée de souffrance. De l'autre part, elle préserve l'élément étranger de l'original, tout en mettant en exergue le caractère distinct des expériences communistes en Roumanie : la résistance armée dans les montagnes (les partisans), la rééducation de Pitești et la détention politique.

MOTS-CLÉS: communisme; foreignization; histoire orale; interview; traduction

REZUMAT

Obiectivul acestei teze este elaborarea unei structuri teoretice care să cartografieze problemele ce apar în traducerea interviurilor de istorie orală despre comunism în România. Accentuând studiul textelor literare, economice și tehnice, domeniul Traductologiei a ignorat Istoria Orală. Pentru a completa această lacună majoră în literatura de specialitate, formulez două întrebări fundamentale: care sunt problemele lingvistice și provocările (dacă acestea există) acestor texte în traducere? Cum reconstruiesc aceste interviuri traduse de istorie orală experiența comunistă în România?

Pentru a ilustra această problemă, am tradus din limba română în limba engleză interviuri transcrise despre perioada comunistă din România (1945-1989) acordate de trei categorii de persoane. Cu alte cuvinte, persoanele intervievate sunt partizani din rezistența armată anti-

comunistă din munții Carpați (*Memorialul Durerii: Întuneric și Lumină*, Lucia Hossu-Longin, 2013), prizonieri politici (*Supraviețuitorii: Mărturii din temnițele comuniste ale României*, Raul și Anca Ștef, 2014) și Regele Mihai I al României (*Convorbiri cu Mihai I al României*, Mircea Ciobanu, 2008).

“Foreignization”, ca strategie globală de traducere, este asociată cadrului teoretic al lui Portelli din domeniul istoriei orale care identifică patru caracteristici majore ale interviurilor istorice: oralitate, narativitate, subiectivitate, performativitate. Astfel, explic dificultățile acestora în traducere și recomand o cât mai mare apropiere de textul sursă deoarece procesul de traducere preia forma unui ‘dialog’ pe care traducătorul îl stabilește cu originalul astfel încât acesta să poată *auzi* toți participanții vorbind.

Portelli contestă însă oralitatea interviurilor transcrise, precizând faptul că tonul, volumul sau ritmul comunicării orale nu pot fi păstrate în scris. Această problemă este soluționată prin propunerea termenului ‘oralitate fictivă’ (Koch&Osterreicher) și a triadei ‘vividness (repetiții/imagini), immediacy (discurs direct), fragmentation (ambiguitate/elipsă)’, ca elemente orale ale interviurilor istorice transcrise.

Articulând astfel oralitatea corpusului, susțin faptul că fragmentarea, sau ceea ce numesc “limbaj staccato”, prezintă cele mai mari provocări în traducere. Mai mult decât atât, rezultatele indică folosirea intensă a repetițiilor, imaginilor vizuale/chinestezice/organice și a vorbirii directe de către toate persoanele intervievate. Prin urmare, având în vedere rolul emfatic și dinamic al acestor strategii lingvistice în original, transferul lor în limba engleză este recomandat.

În concluzie, utilizând ‘foreignization’ ca și metodă principală, demonstrez compatibilitatea acesteia cu Istoria Orală despre comunism. Pe de-o parte, această strategie evidențiază dimensiunile cognitive și emoționale ale limbii intervievaților, marcată de traumă și suferință. Pe de cealaltă parte, ‘foreignization’ păstrează elementul strain al textului original, reliefând trăsăturile distincte ale experienței comuniste în România: rezistența armată anti-comunistă din munții Carpați (partizanii), reeducarea de la Pitești și detenția politică.

CUVINTE CHEIE: comunism; foreignization; istorie orală; interviu; traducere